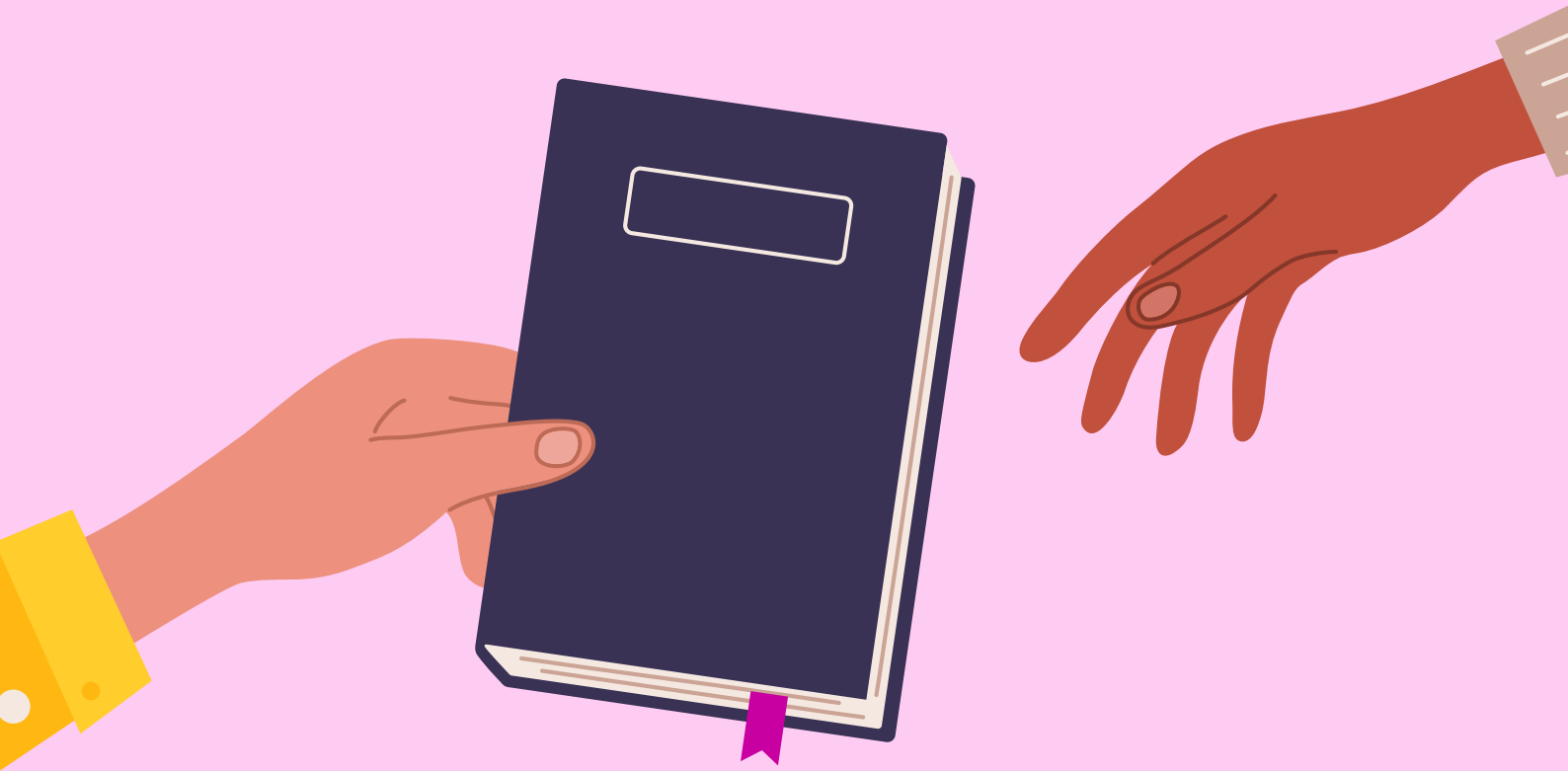

Docentenhandleiding bij de module 'Vakinhoudelijke kennis'

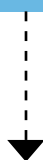

Welkom bij de docentenhandleiding van de module 'Vakinhoudelijke kennis'.
Deze handleiding bestaat uit:

- Inleiding bij de module
- Klassikale verdieping

Ben je op zoek naar informatie over het gebruik van dit lespakket, de inzet van de verschillende modules, lesgeven over gezonde relaties en seksualiteit in het algemeen en tips voor bijvoorbeeld het creëren van een veilige sfeer in de groep?

Bekijk de [algemene handleiding](#)

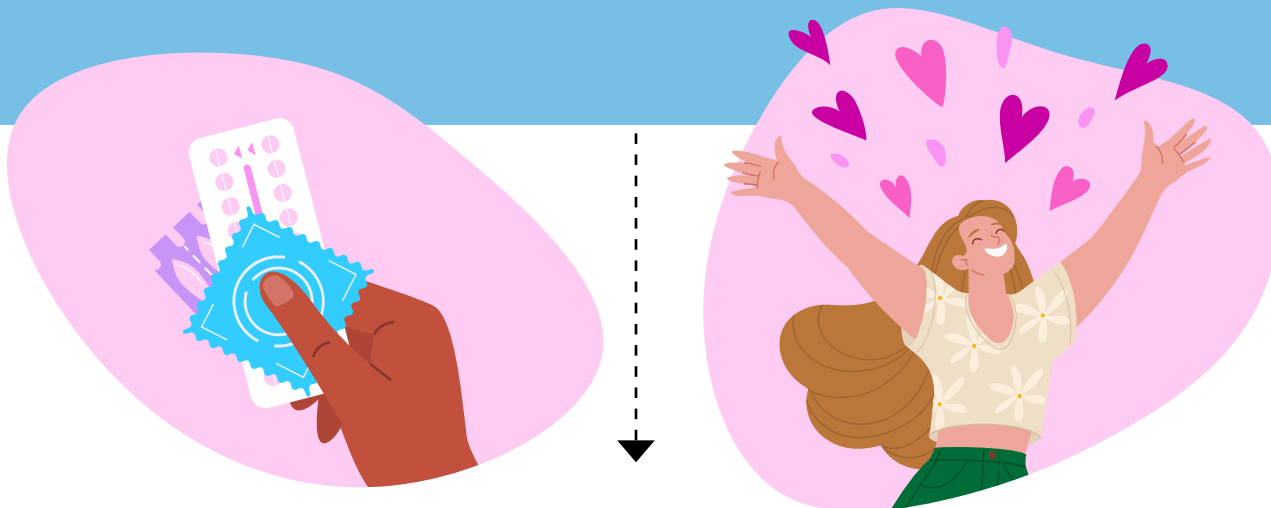

Inleiding

In deze module leren studenten over thema's die te maken hebben met gezonde relaties en seksualiteit. Als je les over een thema gaat geven, is het belangrijk dat je voldoende kennis hebt.

Studenten doen in deze module vakinhoudelijke kennis op over:

- ✦ seksuele anatomie, anticonceptie en zwangerschap, soa's en veilig vrijen
- ✦ relationele aspecten, seksueel plezier
- ✦ online dating, sexting en grooming
- ✦ wensen en grenzen
- ✦ gender en seksuele diversiteit

Klassikale verdieping

VEILIGHEID IN DE LES

2 MIN.

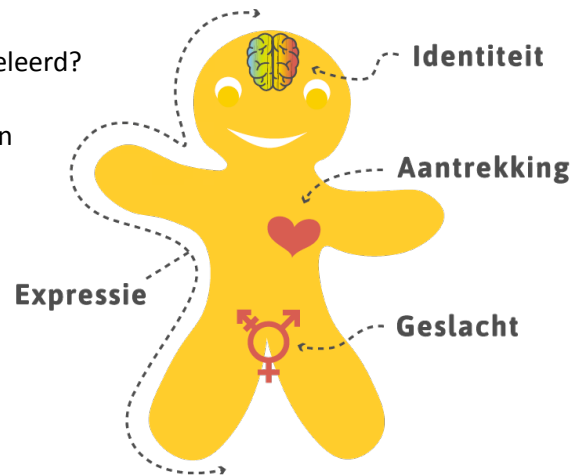
Maak met studenten werkafspraken of wijs hen opnieuw op de eerder gemaakte afspraken. Meer informatie over veiligheid in de klas vind je in de [algemene handleiding](#).

OPDRACHT 1 - INTRODUCTIE - HERHALING MODULE

10 MIN.

Klassikaal bespreken:

- ✦ Welke subthema's heb je doorlopen? Wat heb je vooral geleerd?
- ✦ Wat viel je op in deze e-learning?
- ✦ Wat voor inzichten heb je opgedaan die je graag zou willen meegeven aan jouw (stage)school?
- ✦ Heb je nog vragen?

OPDRACHT 2 - KENNIS DELEN

45 MIN.

Leerdoel

Studenten kunnen een les over gezonde relaties en seksualiteit voorbereiden en uitvoeren.

Beschrijving:

Verdeel de thema's van de e-learning over groepjes studenten. Laat de studenten een werkvorm voorbereiden, waarin ze kennis over dit thema delen. Dit moet een werkvorm zijn die ze met leerlingen zouden kunnen gebruiken, het groepje mag zelf bepalen voor welke leeftijd dit is. Dit delen de studenten met elkaar. Daarna kun je met de studenten bespreken: hoe zou je dit toepassen in de praktijk?

Suggesties voor lesmaterialen en inspiratie vinden de studenten in de bibliotheek van de e-learning.

OPDRACHT 3 - WERKVORMEN BIJ SEKSUELE- EN GENDERDIVERSITEIT

30 MIN.

Leerdoel

Studenten kunnen een les over gezonde relaties en seksualiteit voorbereiden en uitvoeren.

Spel 'Wie o wie?'

Een werkvorm gericht op het creëren van veiligheid onderling, is het spel 'Wie o wie?'. Het is een door een voorlichter zelfbedacht spel, waarin een mix van redelijk luchtige en persoonlijke vragen worden gesteld. Bijvoorbeeld: wie heeft er vanochtend ontbeten? Wie is met de fiets gekomen of komen lopen? Wie voelt zich wel eens anders? Iedereen die bevestigend kan antwoorden, verplaatst zich: naar een andere stoel bijvoorbeeld of een stap naar voren. Dan volgt daarna de volgende vraag. Begin met luchtige vragen en stel daarna wat zwaardere vragen. Let op: deelnemers hoeven alleen te antwoorden als ze dit willen delen. Want er moet respect en vrijheid zijn om dingen ook voor jezelf te houden.

Deze stoelendans houd je net zolang vol tot je elke student minstens een keer heeft bewogen. Je vangt hiermee drie vliegen in één klap:

- ✦ Veiligheid en vertrouwen kweken
- ✦ Common ground vinden tussen docenten en studenten
- ✦ Beweging en een goede mix binnen de groep stimuleren

Dit vormt de basis om persoonlijke ervaringen te delen. Bewaak ook daarbij de ruimte en mogelijkheid om bepaalde dingen privé te houden.

Noot: Deze oefening komt uit 'Doing it for the optimal impact' (Movisie, 2018).

X-Y-SEX

Bekijk een of meerdere afleveringen van de [YouTube-serie X-Y-SEX](#) met de studenten en bespreek deze met elkaar. In X-Y-SEX vraagt presentator Robbert bekende LHBTIQ+'ers om een persoonlijke en unieke seksuele voorlichting te maken. De op maat gemaakte voorlichting en inspiratie die zij zelf gemist hebben.

OPDRACHT 4 - WERKVORM BIJ SEKSUEEL PLEZIER

20 MIN.

Leerdoel

Studenten hebben kennis over (lesgeven over) seksueel plezier.

Stellingen

Bespreek met de studenten de volgende stellingen:

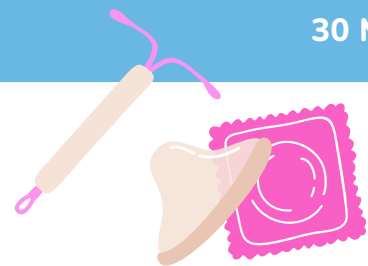
- ✦ Lesgeven over seksueel plezier lijkt me leuk.
- ✦ Seksueel plezier hoort als thema ook thuis in de onderbouw.
- ✦ Jongeren bespreken dit soort thema's het liefst met elkaar.
- ✦ Lesgeven over consent is echt belangrijk.

OPDRACHT 5 - WERKVORMEN BIJ VEILIGE SEKS

30 MIN.

Leerdoel

Studenten hebben kennis over (lesgeven over) veilige seks.

Anticonceptiekoffer

Maak gebruik van de [Anticonceptiekoffer](#) van Rutgers. Hierin zitten voorbeelden van alle beschikbare anticonceptiemethoden. Daarnaast bevat de koffer een penismodel (in een kleur naar keuze) om te oefenen met het omdoen van een condoom, en ook glijmiddel, een morning-afterpil en een zwangerschapstest. Er zit een handleiding bij met informatie over alle middelen. Vraag de studenten elk een middel uit de koffer te nemen en te vertellen wat ze erover weten. Laat studenten elkaar daarbij aanvullen.

Veilige seks: invullen van een schema over veilig vrijen

Maak vijf kolommen op een bord of flip-over, zoals in het schema hieronder. Vul de eerste drie manieren van vrijen al in. Vraag de studenten waar de kruisjes moeten komen te staan. Laat de studenten vervolgens om de beurt manieren van vrijen noemen en deze zelf indelen bij veilig of onveilig met betrekking tot zwangerschap én veilig of onveilig met betrekking tot soa's. Vraag de studenten om hun antwoord toe te lichten. Meer informatie over anticonceptie kunnen studenten vinden op www.anticonceptievoorjou.nl en www.sense.info

manier van vrijen	geen risico op zwangerschap	wel risico op zwangerschap	geen risico op soa	wel risico op soa
niet vrijen	x		x	
vaginale seks zonder anticonceptie		x		x
tongzoenen	x		x	
ect.				

(Bron: Lang Leve de Liefde MBO)

OPDRACHT 6 - WERKVORMEN BIJ ONLINE RELATIES EN SEKSUALITEIT

30 MIN.

Leerdoel

Studenten hebben kennis over (lesgeven over) online relaties en seksualiteit.

Porno – seksquiz

Benodigheden:

- ✦ [seksquiz](#)
- ✦ lokaal met beamer en geluid
- ✦ een eigen telefoon of laptop met internetverbinding voor iedere student

Werkwijze:

Vraag de studenten om zelf de seksquiz in te vullen. Na elk antwoord krijgen ze automatisch feedback op de vraag. Daardoor zijn ze al op de hoogte van de belangrijkste misverstanden die door het kijken van porno kunnen ontstaan.

Vervolgens laat je de vlog van Kelvin en Peter zien, waarin zij de quiz doen en ook de goede antwoorden nog een keer geven.

Vragen voor de nabespreking:

- ✦ Wat denk je dat het met jongeren kan doen als ze naar porno kijken?
Als ze alleen maar zeggen dat je er opgewonden van raakt, kan je als docent aanvullen dat jongeren er ook onzeker van kunnen raken, omdat er een beeld van seks gegeven wordt wat weinig mensen in hun eigen slaapkamer beleven.
- ✦ Wat voor informatie over seks is belangrijk voor jongeren? Zodat ze beter weten hoe seks gaat, wat ze kunnen verwachten?
- ✦ Hoe zou dat eruit moeten zien?
Vertel ook dat er een website bestaat waar jongeren allerlei betrouwbare en spannende informatie kunnen vinden: www.sense.info.

Sexting

Sexting is het maken en versturen van naaktfoto's, -filmpjes of sexy berichtjes.

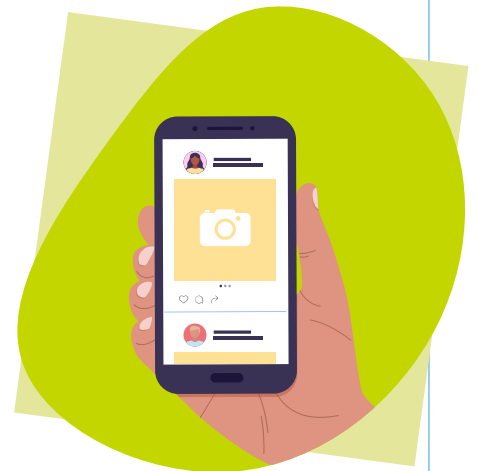
Jongeren ervaren sexting meestal als positief en zien het als online flirten. Zo lang het passend is bij de seksuele ontwikkeling van jongeren en er consent wordt gegeven, is het oké.

Sexting is ongewenst wanneer foto's, filmpjes en berichten tegen iemands wil in worden verspreid of worden gebruikt om iemand mee onder druk te zetten, te chanteren of te pesten. Dit is strafbaar.

Het is belangrijk dat studenten de (strafrechtelijke) gevolgen beseffen van het doorsturen van een naaktfoto van een ander en weten waar ze op moeten letten om ongewenste sexting te voorkomen.

Bespreek de online spelregels met elkaar en maak klassikaal afspraken: wat doen we als er een naaktfoto van een leerling rond gaat? Gebruik hiervoor de

- ✦ Can You Fix It-video's '[Blote tieten](#)' of '[Wraak](#)',
- ✦ het [Stappenplan sexting](#) of de
- ✦ [Checklist Sexting](#).

AFSLUITING

2 MIN.

Laat studenten eventuele vragen die ze aan het einde van de les nog hebben opschrijven of via een online platform naar het digibord sturen. Laat de vragen (mondeling) beantwoorden door andere klasgenoten. Check wel of de vragen goed worden beantwoord. Kies bij weinig tijd eventueel een paar goede vragen uit om de volgende les mee te starten.

Colofon

Docentenhandleiding bij de module 'Vakinhoudelijke kennis'.
Deze uitgave is ontwikkeld vanuit de Stimuleringsregeling Gezonde
Relaties & Seksualiteit

Uitgever: Stichting School & Veiligheid en Rutgers
Vormgeving: [Caro Grafico | Grafisch Ontwerp](#)
©2022, Stichting School & Veiligheid

